

สตง. หวั่นปัญหามลพิษทางน้ำส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและสุขอนามัยของประชาชน เปิดผลการตรวจสอบของ อปท. พบส่วนใหญ่ยังไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์

🕒 26 มิถุนายน 2024 📍 Thailandplus 📺 เศรษฐกิจ

สตง. หวั่นปัญหามลพิษทางน้ำ
ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและสุขอนามัยของประชาชน

เปิดผลการตรวจสอบพร้อมข้อเสนอแนะ
เพื่อปรับปรุงแก้ไขการบริหารจัดการระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียของ อปท.

การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน
การบริหารจัดการระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียของ อปท.

จากข้อมูลสรุปผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำของกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่ามีแหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมหลายแห่ง โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ ทำให้เกิดการแพร่กระจายของน้ำเสียอย่างรวดเร็ว และกลายเป็นปัญหามลพิษทางน้ำ โดยพบว่าระบบบำบัดน้ำเสียที่มีอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่อยู่ภายใต้การบริหารจัดการของ อปท.

ภาพรวมการตรวจสอบ
ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียของ อปท. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ในเขตพื้นที่ภาคเหนือและภาคกลางตอนบน จำนวน 15 จังหวัด 24 แห่ง งบประมาณ 5,463.94 ล้านบาท

วัตถุประสงค์การตรวจสอบ
เพื่อให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพ รวมถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อไป

หน้า 1/3
สำนักงานส่งเสริมและสื่อมวลชนแห่งชาติ | สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

นายสุทธิพงษ์ บุญนิตี รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ในฐานะโฆษกสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เปิดเผยว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ภายใต้ในโยบายการตรวจเงินแผ่นดินของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรน้ำที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต แต่จากข้อมูลสรุปผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำของกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่าแหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมจำนวนมาก โดยมีส่วนสำคัญมาจากการปล่อยน้ำเสียที่ขาดการบำบัดก่อนระบายลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ ทำให้เกิดการแพร่กระจายของน้ำเสียอย่างรวดเร็วและกลายเป็นปัญหามลพิษทางน้ำ ประกอบกับระบบบำบัดน้ำเสียที่มีอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่อยู่ภายใต้การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หลายแห่งไม่สามารถเปิดหรือเดินระบบได้ หรือเดินระบบได้ไม่เต็มประสิทธิภาพและไม่ต่อเนื่อง สตง. จึงได้จัดทำรายงานภาพรวมจากการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียของ อปท. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ในเขตพื้นที่ภาคเหนือและภาคกลางตอนบน จำนวน 15 จังหวัด ทั้งหมด 24 แห่ง รวมงบประมาณที่ใช้ในการก่อสร้างทั้งสิ้น 5,463.94 ล้านบาท เพื่อให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียของ อปท. ตลอดจนปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดในการดำเนินงานเพื่อให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อไป โดยสรุปข้อตรวจพบที่สำคัญมีดังนี้

3. อปท. ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำเสียได้อย่างครบถ้วน จากการตรวจสอบพบว่า อปท. ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารจัดการการแก้ไขปัญหาน้ำเสีย ของ อปท. จากจุดกำเนิดแหล่งกำเนิดน้ำเสียผ่านกลไก “ประชารัฐ” (ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง) เพื่อช่วยลดปริมาณ ความสกปรกที่ระบายออกสู่สิ่งแวดล้อมได้อย่างครบถ้วน โดยเฉพาะในส่วนของการรณรงค์สร้างจิตสำนึกและความตระหนัก แก่บ้านเรือนครัวเรือน การสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการ หรือเจ้าของแหล่งกำเนิดน้ำเสีย การรณรงค์ให้ชุมชน หรือสถานประกอบการในชุมชนเมืองมีการเชื่อมท่อระบายน้ำเสียเข้าสู่ระบบรวบรวม รวมถึงการสร้างเครือข่ายเฝ้าระวัง คุณภาพน้ำเพื่อให้มีระบบเฝ้าติดตาม นอกจากนี้ จากการตรวจสอบการควบคุมและติดตามให้เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ ปฏิบัติตามกฎหมายที่ออกตามความมาตรา 80 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 17 แห่ง พบว่า อปท. ทั้งหมดยังไม่สามารถควบคุมและติดตามให้เจ้าของแหล่ง กากาเกิดมลพิษปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามความมาตรา 80 ได้อย่างครบถ้วน เนื่องจาก อปท. ไม่มีการรวบรวมและจัดทำ ฐานข้อมูลแหล่งกำเนิดมลพิษที่เข้าข่ายต้องดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าว รวมถึงมีการรายงานผลการรวบรวม รายงานสรุปผลการดำเนินงานของระบบบำบัดน้ำเสีย (แบบ กส 2) ของผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำในพื้นที่ไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน และบางเดือนล่าช้า เป็นต้น ทำให้ประชาชนในพื้นที่ขาดความรับรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา น้ำเน่าเสีย รวมถึงไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียของ อปท. จึงไม่สามารถป้องกัน และลดการเกิดน้ำเสียที่ต้นทางของครัวเรือนในชุมชนได้ ส่งผลให้น้ำเสียบางส่วนที่ไม่ได้เข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียถูกระบายออก สู่แหล่งน้ำธรรมชาติ

4. อปท. ที่อยู่พื้นที่เป้าหมายการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)

ขาดการเตรียมความพร้อมในการก่อสร้าง จากการตรวจสอบพบว่า อปท. ส่วนใหญ่ไม่ทราบว่ามีพื้นที่ในเขตรับผิดชอบของตนเอง เป็นเป้าหมายในการก่อสร้างระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน ทั้งที่มีหลายแห่งที่กำลังประสบปัญหามลพิษทางน้ำ และได้รับการร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาน้ำเน่าเสียและการปล่อยน้ำเน่าเสียลงแหล่งน้ำสาธารณะจากประชาชนในพื้นที่ และที่สำคัญคือ อปท. ทุกแห่งยังขาดการเตรียมความพร้อมและขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำเอกสารขอรับจัดสรรงบประมาณการก่อสร้างระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสีย รวมถึงขาดบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดทำเอกสารเพื่อเสนอ ขอรับจัดสรรงบประมาณ เช่น เอกสารข้อเสนอโครงการ (TOR) การศึกษาความเหมาะสม (FS) การสำรวจและออกแบบรายละเอียด (DD) การขออนุญาตใช้ที่ดิน ฯลฯ จากข้อมูลดังกล่าวอาจทำให้ อปท. ขาดโอกาสในการได้รับจัดสรรงบประมาณ สำหรับการก่อสร้างระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อแก้ไขปัญหาในชุมชน และหากได้รับการจัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างอาจเกิดปัญหาการก่อสร้างล่าช้า หรือยกเลิกโครงการได้ ดังเช่นกรณีของ อปท. แห่งหนึ่งซึ่งจำเป็นต้องระงับการก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย เนื่องจากไม่สามารถส่งมอบที่สาธารณประโยชน์เพื่อใช้เป็นที่ก่อสร้างให้กับผู้รับจ้างได้

จากผลการตรวจสอบข้างต้น สดง. จึงมีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานที่กำกับดูแลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการ ปรับปรุงแก้ไข อาทิ ให้มีการประเมินผลการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียรวมทั้งประเทศที่มีการจัดสร้างไปแล้ว เพื่อศึกษา ความคุ้มค่าการลงทุนและแก้ไขปัญหาน้ำให้อปท. สามารถดูแลบำรุงรักษาระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียที่มีอยู่ให้มี ประสิทธิภาพ และคุณภาพน้ำให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทั้งที่กำหนด ให้พิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับการ จัดระบบให้อปท. มีการจัดเก็บค่าบริการน้ำเสียเพื่อให้มีรายได้เพียงพอมาใช้ในการดูแล บำรุงรักษา และขยายพื้นที่ให้บริการ บำบัดน้ำเสีย และผลักดันให้มีการจัดเก็บค่าบริการน้ำเสียอย่างเป็นรูปธรรมโดยนำหลักการ “ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย” มา ใช้ปฏิบัติ และพิจารณาถึงความเต็มใจจ่าย รวมถึงความสามารถในการจ่ายของผู้ใช้บริการ ระดับรายได้ และการกระจายรายได้ของกลุ่มผู้ใช้บริการในแต่ละท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ประชาชน แจ้งให้ผู้บริหารของ อปท. ให้ความสำคัญกับ การจัดทำแผนบริหารจัดการระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสีย เช่น แผนงบประมาณการเดินระบบและบำรุงรักษา และ แผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน รวมถึงให้จัดทำฐานข้อมูลการบริหารจัดการน้ำเสีย เช่น ข้อมูลแหล่งกำเนิด มลพิษทางน้ำ ปริมาณการระบายน้ำทั้งจากแหล่งกำเนิดประเภทชุมชน ประสิทธิภาพของระบบบำบัด คุณภาพน้ำทิ้ง จำนวน ครัวเรือนที่ต่อเชื่อมท่อน้ำทิ้ง ฯลฯ

<p>Thailand Plus Online</p> <p>หน้าหลัก</p> <p>เกี่ยวกับเรา</p> <p>ร่วมงานกับเรา</p> <p>ติดต่อเรา</p>	<p>News</p> <p>เศรษฐกิจ สังคม</p> <p>เกษตร – สิ่งแวดล้อม</p> <p>ท่องเที่ยว – วัฒนธรรม</p> <p>กิจกรรมเพื่อสังคม</p> <p>ภูมิภาค</p> <p>ประชาสัมพันธ์</p> <p>สปริงข่าว/สปริงพิเศษ</p>	<p>TV Online</p> <p>รายการบันเทิงมางเพื่อสังคม</p> <p>รายการ Vision Plus</p> <p>รายการคนคิดดี</p> <p>รายการชีวิตกับทรูเนต</p> <p>สารคดีน่ารู้</p>	<p>Magazine Online</p> <p>ชีวิตกับทรูเนต</p> <p>สร้างอาชีพเสริมชุมชน</p> <p>ส่วนร่วมเพื่อส่วนรวม</p> <p>สิ่งที่เป็นสุข</p> <p>เครือข่ายสีเขียว</p> <p>เศรษฐกิจ 360 องศา</p> <p>บทความพิเศษ</p> <p>รวมเล่มนิตยสาร</p>	<p>LifeStyle</p> <p>สุขภาพ</p> <p>กินเที่ยว</p> <p>อื่นๆ</p>
---	--	---	--	--